

Toimintakertomukset yksiköittäin

Tekninen palvelualue

Teknisen toimen perustehtävänä on toteuttaa ja tukea kunnan sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa. Tavoitteena on kehittää ja rakentaa kunnan infraa, rakentaa ja ylläpitää laadukkaita toimitiloja sekä tarjota ruoka- ja puhtauspalveluja kunnan eri toimialoille. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomiota suunnitteluun ja rakentamisen laatuun ja asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

Tekninen palvelualue käsittää viisi tulosyksikköä. Palvelualueen viidestä yksiköstä neljä kuuluu teknisen lautakunnan toimialaan, joita ovat hallinto-, suunnittelu- ja paikkatietopalvelut, yhdyskuntatek-

niset palvelut, tilapalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut. Lupa- ja valvontalautakunnan toimiala käsittelee ympäristövalvonnan tulosyksikön.

Lupa- ja valvontalautakunta hoitaa vastuukuntaperiaatteella ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaistehtäviä myös Hankasalmen kunnan alueelle. Ympäristöterveydenhuollon viranomais-tehtävissä puolestaan Laukaa ja Konnevesi muodostavat yhteistoiminta-alueen, jossa Laukaa on vastuukunta.

Tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana 12 kertaa ja käsittelee 134 asiaa. Lupa- ja valvontalautakunta kokoontui 9 kertaa ja käsittelee 124 asiaa.

Hallinto, suunnittelu ja paikkatietopalvelut

Hallinto ja talous –tulospaikka vastaa teknisen palvelualueen hallinto- ja talouspalveluista. Tehtäviin kuuluvat teknisen lautakunnan päätöksenteon valmistelu ja päätösten toimeenpanotehtävät yhdessä palvelualueen yksiköiden kanssa. Yksikkö vastaa hallinnon ja talousasioiden koordinoimisesta, talousseurannasta ja raportoinnin kehittämisestä.

Tulosyksikön vastuualueeseen kuuluvat usean kunnan yhteistyönä hoidettavat viranomaistehtävät ja toiminnot joukkoliikenteen ja jätehuollon alueella. Tekninen hallinto osallistuu Jyväskylän kaupungin organisaatiossa toimivien seudullisten toimielimien, joukkoliikennejaoston ja jätelautakunnan ohjausryhmien työskentelyyn.

Teknisellä palvelualueella tehtiin vuoden 2024 aikana kilpailutuksia 14 rakentamiseen, kunnossapitoon ja palvelunhankintaan liittyvää hankintaa. Näiden lisäksi puitejärjestelyn sisäisiä kilpailutuksia oli 2 kappaletta. Hankinnoista vastaa kukin yksikkö itse hankinta-asiantuntijan avustuksella. Kilpailutukset hoidettiin teknisen palvelualueen yksiköiden päälliköiden ja muiden vastuuhenkilöiden kesken yhteistyössä.

Vuonna 2024 otettiin laajemmin käyttöön sähköiset lomakkeet ja sopimukset. Niiden avulla mm. venepaikkojen ja yksityistieavustusten hakeminen ja käsittely on helpottunut ja nopeutunut. Vuonna 2024 yksityistieavustusta haettiin ensimmäistä kertaa sähköistä lomaketta käyttäen.

Yhdyskuntatekniikan suunnittelupalveluiden tulospaikka vastaa uusien alueiden ja peruskorjattavien kohteiden suunnitelmista ja talousarvioista.

Peruskorjattavan vesihuoltoverkoston suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa Laukaan Vesihuolto Oy. Uusia vesihuoltohankkeita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä vesihuoltoyhtiön kanssa. Vesihuoltoyhtiö vastaa kunnan omana työnä suunniteltujen ja rakentamien kohteiden kustannuksista täysimääräisesti.

Suunnittelupalvelut on osallistunut Ely-keskuksen, Väyläviraston ja kunnan yhteisiin liikenneväylien suunnittelu- ja rakentamishankkeisiin.

Elyn ja kunnan yhteiset liikenneväylähankkeet tulevat olemaan pääasiassa MAL-sopimuksen kautta rahoitettavia kohteita. Näissä hankkeissa suunnittelun yhteistyötahona toimii kunnan puolelta

maankäyttöyksikkö. Mahdollisien väyläinvestointien määrärahat tulevat säilymään kuitenkin teknisen palvelualueen investointeina.

Valtion ja kunnan yhteisesti rahoitettavien hankkeiden suunnitelmia ei valmistunut eikä toteutunut vuoden 2024 aikana.

Uusia katusuunnitelmia laadittiin viime vuonna Kirkonkylän Kantolan alueelle; Lahnajärvenkadun loppuosa sekä siihen liittyvän jalankulku- ja pyöräilyväylän loppuosa, yhteensä n. 700 m. Nämä suunnitelmat sisälsivät myös tarvittavat hulevesiviemäriverkostot.

Erillisiä hulevesiviemäröintisuunnitelmia tehtiin Kirkonkylälle Urheilutielle ja Leppävedelle Laurintielle, yhteensä n. 180 m.

Katujen saneeraussuunnitelmia laadittiin Leppävedelle Penttiläntielle sekä Lievestuoreelle Vannastielle. Näiden saneerattavien katujen yhteispituus on n. 800 m.

Uusia vesihuoltosuunnitelmia laadittiin Kantolan alueelle, Lahnajärvenkadun varteen. Runkovesijohtoverkostoa on tarkoitus toteuttaa n. 750 m.

Suunnitteluüksikkö on laatinut erilaisia suunnitelmia myös yleisille alueille (=puistot) sekä vapaa-aikeitoimen hankkeisiin, mm. Leppäveden liikuntapuiston alueelle.

Suunnittelupalveluüksikkö on osallistunut yhdyskuntatekniikan investointien budjettien laadintaan sekä seurannut ja raportoinut talouden tilanteesta koko teknisen palvelualueen osalta säännöllisin väliajoin.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

HALLINTO, SUUNNITTELU JA PAIKKATJETOPALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	6,91	6	5,88	-0,12
Määräaikaiset	0,33	0	1,05	1,05
Yhteensä	7,24	6	6,93	0,93

Paikkatietopalvelut –tulospaikka ylläpitää asema-kaavan pohjakarttaa ja johtokarttaa sekä tuottaa laadukasta kartta- ja paikkatietoaineistoa kunnan eri yksiköiden, sidosryhmien ja kuntalaisten käyttöön.

Maastomittauksia tehdään kunnan omia tarpeita (infrarakentaminen, kiinteistönmuodostus, kaa-voitus), rakentamisen ohjaamista (rakennuspaikkojen merkintä) ja maa-aineslupien valvontaa varten.

Yksikkö vastaa myös kuntarekisteri- ja paikkatietojärjestelmässä olevien aineistojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä ohjelmistoympäristön toimivuudesta ja kehittämisestä omalta osaltaan sekä toimii näiden lähitukena ja -kouluttajana.

Vuosi 2024 oli paikkatietopalveluiden osalta niin kutsuttu perustekemisen vuosi. Suurempia kehityshankkeita ei ollut vireillä ja rakennusvalvontamittausten kysyntä pysyi edelleen hiljaisena. Paikkatietopalvelu päätti luopua mittauksiin käytettävästä kairavaunusta sen vähäisen käytön vuoksi. Kairavaunu myytiin huutokaupalla.

Valtakunnallisten kehityshankkeiden ja lakimuu-
tosten etenemistä seurattiin paikkatietopalvelussa aktiivisesti. Alueiden käyttölain ja rakentamislain muutokset ja näihin liittyvä kansallinen tietojärjestelmä uudistus tulee vaikuttamaan oleellisesti myös paikkatietopalveluiden työnkuvaan tulevina vuosina.

Hallinnon ja talouden- tulospaikalla tapahtui vuoden aikana muutoksia. Hallinto- ja talouspäällikkö jäi keväällä 2024 puolenvuoden vapaalle ja virka hoidettiin sijaistajajärjestelyillä. Yhdyskuntatekniikan sihteeri hoiti hallinto- ja talouspäällikön sijaisuutta omien työtehtävien ohessa. Lokakuussa hallinto- ja talouspäällikkö siirtyi sijaistamaan hallintojohtajan virkaa tämän siirtyessä toisaalle. Yhdyskuntatekniikan sihteeri hoiti hallinto- ja talouspäällikön sijaisuuden.

Suunnittelun ja paikkatietopalveluiden tulospaikoilla ei tapahtunut vuoden 2024 aikana henkilöstömuutoksia. Maailman tilanteesta johtuen rakentamiseen liittyvät mittaukset sekä ylipäänsä hiljen-

tynyt rakentaminen vaikuttivat siihen, ettei paikkatietopalveluissa ollut tarvetta toiselle kartoittajalle. Kartoittajan toimesta ei ole tarkoitus luopua, sillä mikäli rakentaminen palautuu tulevaisuudessa ennalleen, tarvitaan palvelualueen tehtäviin kaksi kartoittajaa laadukkaana palveluntarjonnan tarjoamiseksi. Paikkatietopalveluiden toinen kartoittaja säilytettiin edelleen vuonna 2024 henkilöstösuunnitelmassa, mutta talousarviossa sitä ei huomioitu menovarauksena. Ruuhkaisina hetkinä kartoittajavajetta paikattiin maankäyttösihteerin työpanoksella, joka jalkautui maastotyöavuksi aina tarvittaessa. Vuosi 2025 päätettiin jatkaa samalla tavalla rakentamisen ollessa edelleen hiljaisista.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Yhdyskuntateknisten palvelujen tulosityksikkö vastaa kunnan hallintaan kuuluvien katujen-, viher-, satama- ja liikennealueiden sekä valaistuksen ylläpidosta sekä kunnan infran rakentamisesta. Tulosityksikkö jakaantuu kolmeen tulospaikkaan: liikennealueet, puistot ja yleiset alueet sekä kunnallistekniikan rakentaminen.

Yhdyskuntatekniset palvelut vastaa myös kunnan hulevesiverkostosta sekä rakentaa ja saneeraa kunnallistekniikkaa Laukaan Vesihuolto Oy:lle laadittujen suunnitelmien mukaan.

Tulosityksikkö hoitaa kunnan sisäisiä varastopalveluita edullisesti ja täydentää urakoitsijoiden tuottamia palveluita kunnan omalla konekalustolla.

Vuoden 2024 aikana on toteutettu uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteita lautakunnan hyväksymän käyttösuunnitelman mukaisesti. Käyttösuunnitelmassa on huomioitu maankäytön esittämät toiveet uuden asuinalueen kadun jatkamisesta sekä katuomaisuuden korjausvelan pienentämisestä. Lisäksi Laukaan matkailu ja kulttuurikohteiden kehityshankkeita (Culture In Nature) on edistetty Sarakalliolla sekä Kirkkoniemessä.

Toteutuneet katujen peruskorjauskohteet ovat olleet Ketomaantien saneeraus, Ketokujan, Ritokujan

sekä Korpelantien saneeraus välillä Eerolantie-Hiekkapohjantie. Uudisrakennuskohteita ovat olleet Saralinnantien saattolenkin ja erillisen pp-väylän rakentaminen koulunmäelle, jolla parannettiin koulunmäen saattoliikenteen sujuvuutta sekä turvallisuutta.

Toteutuneet puisto ja yleisten alueiden investointikohteiden pääpainopiste on ollut leikkipuistoissa. Leppäveden liikuntapuistoon rakennettiin uusi leikkipuisto, josta tuli heti yksi Laukaan suosituimmista leikkipuistoista. Kesätyöntekijöiden toimesta saatiin kunnostettua kymmenen leikkipuiston välineet. Myöskin Brittilänrannan leikkipuistossa Vihtavuorella vaihdettiin kaksi leikkivälinettä uusiin sekä turva-alusta uusittiin turvahiekasta –hakkeeseen. Pihlajakujan leikkipuisto Vihtavuorella lakkautettiin vähäisen käyttäjämäärän sekä sijainnin vuoksi.

Suosituksen kirkonkylän matonpesupaikan pesualtaat ja putkistot uusittiin sekä paikalle saatiin uusi leveämpi mattomankeli.

Venepaikkojen kunnostustöitä jatkettiin. Vuoden aikana kunnostettiin kolme venepaikkaa, Mikkolanieniemi ja Tyvelä kirkonkylällä sekä Kisapurrenrinta Lievestuoreella. Venepaikkojen kunnostuksista

saatu palaute on ollut positiivista. Vuokrausaste veneapaikoilla on ollut vuonna 2024 laituripaikoilla 60,1% ja soutuveneapaikoille 79,2%.

Laukaan sataman kehittämistä on jatkettu sataman tarkennetun yleissuunnitelman mukaisesti. Sata-

man kehittämistoimenpiteenä on ollut polttoaineenjakelupisteen muutostyöt sekä vanhojen maanalaisten polttoainesäiliöiden poisto ja uuden polttoainekatoksen rakentaminen.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	14,82	16	13,62	-2,38
Määräaikaiset	3,12	9	3,7	-5,3
Yhteensä	17,94	25	17,32	-7,68

Yhdyskuntatekniikan tulosityksikössä vuonna 2023-2024 tehtyjen työjärjestelyjen johdosta on selvitty hiukan vähemmällä kesätyöntekijä määrällä vuonna

2024. Esimerkiksi määräaikaisia henkilöitä ei ole tarvinnut palkata kesäksi nurmenleikkuuseen sitä määrää, mitä aikaisemmin on suunniteltu.

Tilapalvelu

Tilapalvelun tulosityksikkö vastaa kunnan kiinteistöomaisuuden rakennuttamisesta, kiinteistönpidosta ja tilahallinnasta. Tulosityksikkö muodostuu kolmesta tulospaikasta: rakennuttaminen ja tilahallinta, kiinteistönhoito sekä kunnossapito.

Rakennuttamisen ja tilahallinnan tulospaikka vastaa palveluverkon tilatarpeista, tilojen vuokrauksesta sekä teknisistä selvityksistä ja tulosityksikötason kehittämistehtävistä.

Kiinteistönhoidon tulospaikka vastaa rakennetun kiinteistöomaisuuden elinkaaren aikaisista hoito- ja huoltotehtävistä sekä huolehtii perustehtäviensä lisäksi energianhallinnan tehtävistä, rakennusautomaatiosta, turvallisuustehtävistä sekä kiinteistönhoidon asiantuntijapalveluista.

Kunnossapidon tulospaikan vastuulla on huolehtia rakennusten elinkaaren aikaisista korjaustehtävistä. Tämän lisäksi tulospaikka toteuttaa muiden palvelualueiden tilaamia toiminnallisia muutostyökorjauksia ja pienimuotoisia investointihankkeita.

Toimintavuoden 2024 keskeisimmät tavoitteet saavutettiin; käynnistyneet investointihankkeet toteutuivat sovitussa aikataulussa ja alittivat kustannusennusteet 11 prosentilla, olosuhdepoikkeamailmoitusten vähäinen määrä kertoo rakennusten terveellisyydestä ja käyttäjille suunnattu asiakastyytyväisyyskyselyn tulos oli jälleen erittäin korkea. Kysely osoittaa, että tilapalvelu on onnistunut tehtävässään erinomaisesti. Vuonna 2024 tilapalvelun kiinteistönhoidon ja kunnossapidon tulosityksiköiden keskittyessä rutiininomaiseen suorittamiseen kentällä, valmistauduttiin rakennuttamisen ja tilahallinnan tulospaikalla vuonna 2025 tapahtuvaan teknisten tukipalveluiden yhtiöittämiseen ja palvelutuotosopimusten valmisteluun.

Alkuvuodesta 2024 jatkettiin edellisenä syksynä alkanutta palvelukäytöstä poistettujen kiinteistöjen myyntiprosessia. Kuluneen vuoden aikana luovutettiin seuraavista kiinteistöistä: Ketorinne, Valkolan koulu, Vuonteen koulu, joista myyntituloa saatiin 97.000 euroa.

Lokakuun lopussa valmistui Leppävedelle väli-vuokramallilla toteutettu Hirviareena ja ylipaine-halli, joiden edelleenvuokrauksesta operaattoriyh-tiölle vastasi tilapalvelu. Operaattoriyhtiön kon-kurssin myötä tilapalvelulle kirjautui luottotap-piota 158 700 euroa.

Tilapalvelun tunnusluvut, menojen kehitys, sisäi-set vuokrat ja tilamäärien kehitys on kuvattu graafeissa 1 - 4. Hirviareenan ja ylipainehallin vai-kutus tunnuslukuihin on otettu huomioon kahden kuukauden osalta.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

TILAPALVELU

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	20,54	19	15,75	-3,25
Määräaikaiset	3,08	3	4,08	1,08
Yhteensä	23,62	22	19,83	-2,17

Tilapalvelun tulosityksikön vuoden 2024 henkilöstö-suunnitelmassa pyrittiin varmistamaan henkilöre-surssien riittävyys vastaamaan palvelujen vaati-maa tasoa. Vuoden 2024 aikana toinen toimisto-sihteerin irtisanoutui ja hänen tehtävänsä jaettiin.

Toimintavuoden aikana poissaolojen sijaisuudet hoidettiin työnjohdollisin toimin jakamalla tehtä-viä. Kunnanvaltuuston päättämänä talouden tasa-painottamistoimenpiteenä tilapalvelun täyttämättä olleiden virkojen ja toimien palkkavarau-s (100.000 euroa) poistettiin talousarviosta eikä avoimena olleita virkoja ja toimia täytetty.

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Ruokapalvelut tuottavat ateriapalveluja kunnan eri yksiköille sekä kunnan toimintaan liittyville ulko-puolisille asiakkaille. Toimintaa ohjaavat valtakun-nalliset ravitsemussuositukset sekä asiakaslähtöi-nen toimintatapa taloudellista näkökulmaa unohta-matta.

Ulkopuolisen asiantuntijan tekemä keittiöverkko-selvitys valmistui alkuvuodesta 2024. Ruokapalve-lukeskushanke käynnistettiin uudelleen lähes vuo-den tauon jälkeen keväällä 2024. Valtuusto hyväk-syi päivitetyn hankesuunnitelman joulukuussa 2024 tarkoituksena rakentaa uusi ruokapalvelukeskus uudella kylmäruoanvalmistus tuotantoprosessilla.

Hävikkiruoan hyödyntämisessä on jatkettu yhteis-työtä Väentupa ry:n kanssa. Väentupa on luonut Laukaaseen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa toimivan hävikkiruokajakelun mallin, jossa

ruokaa on tarjolla heikossa asemassa oleville kunta-laisille.

Ruokapalvelut ovat mukana Jyvässeudun jätepoliit-tisessa ohjelmassa, jossa seurataan syntyvää ruoka-hävikkiä ja pyritään löytämään keinoja sen vähentä-miseksi.

Puhtauspalvelut vastaavat kunnan eri kiinteistöissä tapahtuvasta tilojen tarkoituksenmukaisesta puh-taanapidosta. Siivottavien kiinteistöjen puhtausta-soa on ylläpidetty tilojen toiminnan edellyttämällä palvelukuvausten mukaisella hyvällä tasolla.

Puhtauspalveluissa käytetään oman työn lisäksi ostopalveluita. Vuonna 2024 siivottavista neliöistä oman työn osuus oli n. 76 prosenttia ostopalvelujen osuuden jäädessä 24 prosenttiin. Vuoden 2024 ai-kan ostopalvelujen prosentin kasvu edellisvuode-teen verrattuna johtui mm. Leppävedellä Näätä-mäen päiväkodin siirtymisestä kunnalle sekä uusien

tilaelementtien hankinnasta (Leppäveden päiväkotijoukko ja Kuhaniemen koulu).

Ostopalvelukohteissa seurataan palvelutasoa säännöllisesti Insta 800 siivouksen teknisen laadun mitaus- ja arviointijärjestelmällä. Laadun toteutumisen seuranta oman siivouksen kohteessa perustuu

samaiseen järjestelmään sekä käyttäjiltä saatuun palautteeseen.

Vuoden 2024 aikana aloitettiin valmistautumaan eri hallintoalojen tukitoimien mahdolliseen yhtiöittämiseen puhtauspalveluissa mm. toimintaprosesseja ja palvelukuvauksia tarkistamisella ja tarkentamalla.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELU

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	54,77	59,07	55,34	-3,73
Määräaikaiset	15,92	11,05	15,4	4,35
Yhteensä	70,69	70,12	70,74	0,62

Eläköitymiset ja erilaiset osa-aikaisuuden muutokset ovat vaikuttaneet vakinaisten työntekijöiden henkilötyövuosiin laskevasti, mutta vastaavasti määräaikaisten määrä on kasvanut. Puhtauspalveluissa vapautuvia toimia on hoidettu määräaikaisten työsopimuksilla toiminnan mitoituksen tarkistuksen ollessa keskeneräinen.

Työvoiman saatavuus on ollut molemmilla aloilla haasteellista. Erityisesti lyhytaikaisiin sijaisuuksiin on ollut haasteellista löytää tekijöitä. Tilanteen ratkaisemiseksi on tarjottu kestoaltaan pidempiä, mää-

raaikaisia sijaisuuksia sekä oppisopimuskoulutusmahdollisuutta. Oppisopimuskoulutuksen aloitti viisi henkilöä vuoden 2024 aikana, joista neljä ruokapalvelujen ja yksi puhtauspalvelujen puolella.

Astiahuollon tehtävissä on jouduttu turvautumaan ostopalveluyritysten apuun kolmessa eri toimipisteessä. Yhdessä toimipaikassa astiahuollon tehtävät on onnistuttu siirtämään vuoden sisällä omaksi työksi.

Ympäristövalvonta

Laukaa tuottaa isäntäkuntaperiaatteella Laukaan ja Hankasalmen kuntien ympäristönsuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät sekä Konneveden osalta ympäristöterveydenhuollon viranomais-tehtävät. Ylikunnallisena ympäristövalvonnan viranomaisena toimiva lupa- ja valvontalautakunta koostui 9 kertaa vuoden 2024 aikana.

Rakennusvalvonta edistää hyvää rakentamistapaa ohjaamalla rakentamisen suunnittelua ja toteutusta lupakäsittelyn ja valvonnan avulla.

Rakentaminen Laukaassa jatkaa laskuaan, lupapäätösten osalta laskun jyrkkyys on jo taittunut. Myön-

nettyjen rakennuslupien määrä (101 kpl) on 14 prosenttia pienempi kuin vuonna 2023. Korkeiden las-kusta huolimatta rakentaminen ei ole lähtenyt nousuun Suomessa eikä myöskään Laukaassa. Epävarma maailmantilanne ei ole vielä vahvistanut kuluttajien uskoa tulevaisuuteen. Toimenpidelupien määrä (80 kpl) on kuitenkin noussut 13 prosenttia. Toimenpideilmoituslupien määrä (51 kpl) on vähentynyt eniten eli 19 prosenttia. Osa rakentajista odottaa rakentamislain muutosta (1.1.2025), jolloin lupakynnyksen noustessa ilmoitusmenettely poistuu kokonaan.

Uusia asuntoja on Laukaassa valmistunut vain 36 kappaletta eli lasku edellisvuoteen on ollut 18 prosenttia. Vuonna 2024 ei käyttöön otettu yhtään kerrostaloa. Omakotitaloja ja paritaloja on valmistunut yhteensä vain 22 kappaletta, joka on pienin määrä koko 9 vuoden tarkastelujaksolla.

Hankasalmella rakennuslupien määrä (28 kpl) on noussut 8 prosenttia ja toimenpidelupapäätöksiä määrä on noussut (21 kpl) 10 prosenttia. Hankasalmella valmistui vuonna 2024 kuusi uutta omakotitaloa (nousu 100 prosenttia edellisvuoteen verrattuna).

Ympäristönsuojelu valvoo ja edistää ympäristönsuojelua kunnan alueella siten kuin mm. ympäristönsuojeluun, luonnonsuojeluun, vesiensuojeluun, maa-aines-, vesihuolto-, jäte- ja naapurussuhdelakiin liittyvät säädökset ja määräykset kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta edellyttävät.

Sähköisiin raportointi- ja kirjanpitojärjestelmiin siirtyminen on näkynyt ympäristönsuojelun asioiden siten, että ympäristönsuojelulain mukaisten raportointivelvollisten toimintojen vuosiraportointi on siirtynyt sähköiseen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään YLVA:aan ja hakemukset, rekisteröinnit ja ilmoitukset tulevat pääosin sähköisinä.

Toiminnanharjoittajia on valvonnan yhteydessä ohjattu toteuttamaan kirjanpito toimintaa koskeissa säädöksissä edellytetyllä tavalla, koska tämä puolestaan on pohjana onnistuneelle YLVA-raportoinnille.

Säännöllisen valvonnan valvontaohjelman mukaiset tarkastukset saatiin tehtyä. Maa-ainesten ottoalueille tehtiin vuosittaiset tarkastuskäynnit. Jätelain mukaisia roskaamisasioita oli vireillä useita.

Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien valvontaa jatkettiin. Valvonta keskittyi luokitelluille pohjavesialueille. Vuonteen pohjavesialueen suojelusuunnitelma hyväksyttiin lupa- ja valvontalautakunnassa.

Perinteeksi muodostuneet rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun yhteiset ympäristökatselmuksset pidettiin toukokuussa.

Ilmasto- ja energiatyön ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana 2 kertaa. Ryhmä toimii myös kunnan energiatehokkuussopimuksen (KETS) seurantar ryhmänä. Kunta osallistui vuoden aikana mm. valtakunnalliseen Miljoona jätepusia -kampanjaan sekä Pyöräilyviikolle ja kiinnitti huomiota koulujen ruokahävikkiin. Kunnan energiatehokkuustoimissa on edelleen edistytty ja 81 prosenttia sopimuskauden (2017-2025) kokonaisenergiensäästötavoitteesta on saavutettu (tilanne 2023 lopussa). Vuoden aikana osallistuttiin myös aktiivisesti Keski-Suomen liiton vetämiin ilmastoverkostoihin.

Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveysvalvonnan, eläinlääkintähuollon ja valvontaeläinlääkärin.

Elintarvikevalvonnassa päästiin noin 88 prosentin toteumaan oman riskinarvioinnin mukaisesta valvontatarpeesta (mm. Oiva-tarkastukset). Terveystieteiden lain mukaisessa valvonnassa päästiin noin 83 prosentin toteumaan suunnitellusta valvontatarpeesta. Tupakkavalvonnassa päästiin noin 56 prosentin toteumaan suunnitellusta. Suunnitellun valvonnan lisäksi suunnitelman ulkopuoliset työtehtävät vievät paljon työaikaa vuosittain.

Eläinlääkintähuolto: yhteensä 3390 käyntiä (sis. pieneläin-, suurelain- ja päivystyskäynnit ja yhden kunnan eläinlääkärin työpanoksen myös Äänekosken alueella sopimuksen mukaisesti).

Ympäristöterveydenhuollossa syvennettiin viranomaisyhteistyötä entisestään Pohjoisen Keski-Suomen ympäristötoimen kanssa terveysvalvonnan ja eläinsuojeluvälön osalta mm. laatimalla yhteisen valvontasuunnitelma uudelle ohjelmakaudelle.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

Henkilöstössä tapahtui muutoksia vuoden 2024 aikana. Yksi rakennustarkastaja oli alkuvuoden virkavapaalla ja irtisanoutui elokuun alusta. Virkavapaan ajalle ei palkattu sijaista eikä vapautunutta virkaa täytetty. Ympäristöpäällikkö siirtyi ympäristötoimenjohtajan virkaan ensin määräaikaisena ja syyskuun alusta vakituksena. Ympäristöpäällikön virkaa

ei täytetty. Yksi ympäristönsuojelutarkastaja oli virkavapaalla koko vuoden. Virkavapaan ajaksi ei palkattu sijaista. Pitkään määräaikaisena ympäristöterveystarkastajan viransijaisena toiminut valittiin maaliskuun alusta vakituisen virkaan, vakituisen pitkään virkavapaalla olleen viranhaltijan irtisanouttua. Koulutuksiin osallistuttiin aiempien vuosien tapaan tarpeen mukaan.

Henkilöstösuunnitelman toteutuminen

YMPÄRISTÖVALVONTA

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	TP 2023	TA 2024	TP 2024	Poikkeama
HTV				
Vakituiset	23,19	21,3	21,03	-0,27
Määräaikaiset	4,65	2	3,24	1,24
Yhteensä	27,84	23,3	24,27	0,97

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallinen tavoite suunnitelmavuonna (TA)	Mittarit/indikaattorit (TA)	Lähtötaso/tavoitetaso (TA)	Tavoitteen toteutuminen (TP)
<i>Kestävä kuntatalous</i>	<i>Tilojen, jotka eivät ole välttämättömiä kunnan peruspalvelutuotannolle, myyminen.</i>	<i>Taloudellinen säästö ylläpitokustannuksissa.</i>	Tavoitesäästö 160.000 euroa toteutui. Toteutunut säästö myyntituloissa vajaa 100.000 euroa. Ylläpitokustannuksissa toteutui arviolta 60.000 euron säästö myyntien kautta.
<i>Hyvinvoivat työyhteisöt</i>	<i>Turvalliset ja terveelliset tilat.</i>	<i>Olosuhdepoikkeamailmoitukset sekä turvallisuuteen liittyvät palautteet vastaanotetaan BEM-järjestelmään.</i>	Olosuhdepoikkeamailmoituksia vastaanotettiin 40 kpl. Sisäilmakohteiksi nimettyjen kiinteistöjä ei ole yhtään. Vasteaika ilmoitukseen oli korkeintaan 2 työpäivää, akuutteihin havaintoihin vastattiin heti.

<p><i>Palvelukulttuurin kehittäminen</i></p>	<p><i>Seurataan aktiivisesti lain ja asetusten täytäntöönpanoa maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksesta</i></p>	<p><i>Tarkastellaan nykyisen ohjelmistoinfran soveltumista mallipohjaiseen työskentelyyn ja tarvittaessa tehdään markkinakartoitusta eri vaihtoehtoista mallipohjaisen työskentelyn mahdollistamiseksi.</i></p>	<p>Paikkatietopalveluihin ja rakennusvalvontaan on hankittu koulutusta ja ohjelmistoja tietomallien käsittelyyn.</p>
<p><i>Kestävä kuntatalous, palvelukulttuurin kehittäminen</i></p>	<p><i>Laukaan kunnan 100%:sti omistaman inhouse yhtiön perustaminen</i></p>	<p><i>Yhtiön toimintamalli suunnitellaan siten, että saavutetaan kustannussäästöjä palvelutaso säilyttäen prosessien tehostamisen avulla.</i></p>	<p>Yhtiön suunnitteluprosessi saatiin vietyä päätökseen vuoden 2024 aikana. Laukaan kunnanvaltuusto teki päätöksen yhtiön perustamisesta ja palvelut siirtyvät yhtiön tuotettavaksi 1.4.2025 alkaen liiketoimintasiirrolla.</p>
<p><i>Kestävä kuntatalous, palvelukulttuurin kehittäminen</i></p>	<p><i>Ruokapalveluverkoston ja valmistusprosessien kehittäminen ja tarkastaminen</i></p>	<p><i>Toimivien ja taloudellisesti resurssiviisaiden ratkaisujen löytäminen.</i></p>	<p>Laadukkaan, sujuvan ja tehokkaan toimintamallin soveltaminen tavoitteena kustannustehokkaampi toimintatapa. Ruokapalvelukeskuksen hankesuunnittelu saatiin päätökseen 2024 aikana. Tuotekehityä jatkettiin uuden tuotantoprosessin osalta. Ruokapalvelukeskuksen hankesuunnitelman hyväksymisestä kuitenkin valitettiin, joten tavoite ei näiltä osin toteutunut.</p>
<p><i>Kestävä kuntatalous – Laukaan kunnalla ja kuntakonsernilla on ylijäämää taseessa</i></p>	<p><i>Talouden tasapainottamisohjelman mukaiset toimenpiteet toimeenpannaan vaikuttavasti. Tasapainottamisohjelman mukaiset määrärahavähennyk-</i></p>	<p><i>1) Toimenpiteet toteutettu/ei toteutettu</i></p>	<p>Toimenpiteet toteutettiin.</p>

	<i>set on tehty talousarviovuoden määrärahoihin. Toiminnallisena tavoitteena on onnistua toimenpiteiden toimeenpanossa siten, että määrärahatavoitteet toteutuvat.</i>	2) <i>Määrärahat toteutuneet/ei toteutuneet</i>	Määrärahat toteutuivat talousarviota paremmin.
--	--	---	--

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Teknisen palvelualueen taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Koko palvelualueen toimintakate oli 688.000 euroa parempi kuin talousarviossa. Toimintatuottoja suhteessa talousarvioon onnistuttiin kasvattamaan noin 761.000 eurolla ja kuluissa koko palvelualueella tuli ylitystä 73.000 euroa.

Hallinto, suunnittelu- ja paikkatietopalveluiden taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Tulosityskön toimintatuottoja oli noin 45.000 euroa enemmän kuin oli arvioitu ja toimintakate jäi lähes 13.000 euroa alle talousarvion.

Joukkoliikenteen osalta talousarvio toteutui suurin piirtein ennakoidusti. Jyväskylän seudun joukkoliikenteessä jatkui positiivinen matkustajamäärien kehitys vuonna 2024 ja joukkoliikenteessä tilastoitiin ennätysvuosi matkustajamäärissä. Kasvua tapahtui ennakoitua enemmän. Joukkoliikenteessä erityisesti uudet sähköiset palvelut ovat edesauttaneet positiivista suuntausta matkustajamäärissä.

Paikkatietopalvelujen talousarvio toteutui reilut 37.000 euroa talousarviota paremmin. Tuloja syntyi 22.000 euroa enemmän, jonka lisäksi suunniteltuja toimenpiteitä siirrettiin eteenpäin kustannussäästöjen ja maankäytön toiveiden mukaisesti.

Yhdyskuntateknisten palveluiden talousarvioon varattuihin käyttötalousmenoihin oli varattu 2.510.530 euroa, joka alittui noin 128.000 eurolla

helpon ja vähälumisen talven vuoksi. Käyttötaloustuloja talousarvioon oli arvioitu kertyvän 430.500 euroa, mutta tuloja kertyi noin 77.000 enemmän, joten yhdyskuntatekniikan käyttötalouden toimintakate alittui noin 205.000 eurolla.

Tilapalvelun toimintakatetavoite alittui 171.800 eurolla johtuen vuokrasaataavista koostuvista luottotappioista. Tilapalvelun toimintakate koostuu lähes kokonaan kiinteistöjen vuokratuloista sekä rakennuskannan ylläpitokustannuksista ja leasingmaksuista.

Uudisrakentamisen loppuminen ja tilamäärän vakiintuminen on vakiinnuttanut myös toimintakuluja.

Korkojen nousun myötä Kirkonkylän koulun leasingvuokraan saatiin keväällä lisämäärärahaa 124.330 euroa ja edellisenä vuonna myymättä jääneiden kiinteistöjen ylläpitoon 92.160 euroa. Lisämäärärahaa huolimatta toimintakulut ylittyivät 257.400 euroa – luku sisältää 158.700 euroa luottotappiokuluja ja 72.000 euroa energiakuluja.

Toimintatuotot ylittyivät 360.900 euroa, mikä selittyy Laukaan kunnan ja Keski-Suomen Hyvinvointialueen välisten vuokrasopimuksien vuokratarkistuksen ajankohdasta ja suotuisista indeksiluvuista.

Edelleen avoinna ollutta rakennuttajainsinöörin virkaa ja rakennuttajasihteerin toimea sekä kunnossapidon tulospaikalta eläköityneiden kirvesmiehien toimia ei täytetty vaan kyseiset tehtävät hoidettiin olemassa olevan henkilöstön toimesta ja ostopalveluna vuosisopimuskuumppaneilta.

Ruoka- ja puhtauspalveluiden taloudelliset tavoitteet saatiin saavutetuiksi suunniteltua paremmin.

Yleisen hintakehityksen ja taloudellisen tilanteen johdosta työyksikössä tarkasteltiin niin hintoja, hankintoja kuin toimintatapoja. Säästöjä syntyi niin henkilöstökuluissa kuin palvelujen, aineiden ja tarvikkeiden ostossa.

Ruokapalvelujen tulospaikalla tulos alittui 261.100 eurolla.

Puhtauspalvelujen tulospaikalla tulos alittui kokonaisuudessaan 111.800 eurolla.

Ympäristövalvonnan toimintakulut alittuivat budjetoidusta ja käyttö-% oli 93,2. Toimintatuotot sen sijaan toteutuivat 117,5 prosenttisesti. Toimintakate oli 75,5 %.

Toiminnan tuotot ylittyivät talousarvion ennakoidusta. Tämä on seurausta mm. siitä, että rakennusvalvonnan tulot ylittyivät reilusti lupatulojen osalta (isoja rakennushankkeita josta ennakoitua enemmän tuloja). Myös ympäristönsuojelun tulot ylittyivät ennakoidusta (vuotuista vaihtelua lupa- ja ilmoitusmäärien mukaan). Toiminnan kulut jäivät alle talousarviossa budjetoidun. Säästöjä kertyi monessa kohtaa, esim. palveluiden ostoihin (koulutukset, ICT-palvelut, asiantuntijapalvelut, löytöeläinvastaaotto) käytettiin ennakoitua vähemmän. Lisäksi ilmastosuunnitelman päivittämiseen oli varattu 30 000 euroa, joka jätettiin käyttämättä kokonaisuudessaan säästösyistä. Henkilöstökulut jäivät reilu 40 000 euroa alle talousarvion, sillä virkavapaalla olevalle viranhaltijalle ei palkattu sijaista.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lähivuosina teknisen palvelualueen suurimmat haasteet liittyvät talouteen sekä palveluverkko- ja toimintaympäristömuutoksiin. Vuoden 2023 alusta aloittanut Keski-Suomen hyvinvointialue muutti toimintojen luonnetta myös teknisellä palvelualueella, kun perusturvan ja pelastuslaitoksen toiminnot siirtyivät hyvinvointialueen järjestettäväksi. Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa siirtyivät kunnan omistamat sotekiinteistöt ja Laukaan paloasema hyvinvointialueen käyttöön kolmen vuoden vuokrasopimuksella. Sopimuksessa on lisäksi vuoden optio. Hyvinvointialueen toimitilamäärän optimointi tulee toteutuessaan muuttamaan kiinteistöjen käytöstä. Hyvinvointialueella on tehty palveluverkko tarkastelu, jonka johdosta kunnan omistuksessa olevien sote rakennusten käyttöä ja tarvetta palvelutuotannossa arvioitiin. Joidenkin rakennusten osalta tämä saattaa johtaa siihen, että rakennuksille joudutaan etsimään muuta käyttöä. Tällä hetkellä näyttää kuitenkin siltä, että vaikutukset Laukaan kunnan omistuksessa oleviin rakennuksiin

on vähäinen. Toisaalta tarkastelussa voi vapautua tiloja myös kunnan omaan käyttöön. Vuokra-ajan päättymisen jälkeen sotekiinteistöihin kohdistuu yhtiöittämisvelvoite, jossa kiinteistöt yhtiöitetään kunnan omistamaan markkinayhtiöön. Yhtiöittämistä valmistellaan parhaillaan.

Toimintoja tullaan jatkossakin tarkastelemaan kriittisesti henkilöiden vaihtuessa. Samalla se tarjoaa mahdollisuuden muuttaa toimintatapoja ja tehostaa toimintaa yli organisaatorajojen. Yhteistyö kunnan eri palvelualueiden ja yksiköiden välillä tulee entisestään lisääntymään yhteisten hankkeiden myötä. Myös tilaratkaisuissa yhteisten toimitilojen käyttö kunnan ulkopuolisten tahojen kanssa lisääntyy entisestään.

Talouden tasapainottamisohjelman yksi tavoitteista on teknisten tukipalvelujen yhtiöittäminen vuonna 2025. Tämän tarkoituksena on tuoda yhteen eri hallinnonalojen tukipalveluja tuottavat toimijat. Toi-

mintojen yhdistämisellä ja yhtiöittämisellä tavoitellaan 20 prosentin säästöä toimintakuluissa vuoden 2027 loppuun mennessä. Laukaan kunnanvaltuusto on tehnyt päätöksen tukipalvelujen yhtiöittämisestä 1.4.2025 alkaen. Tukipalvelutoiminnot siirtyvät huhtikuun alusta Laukaan Tekniset Tukipalvelut Oy:lle liikkeenluovutuksella. Palvelujen saumattoman tuotannon varmistaminen siirtymisvaiheessa vaatii panoksia loppuvuonna 2025.

Investointihankkeiden ohjaamisessa ja päätöksenteossa tulee kiinteistöstrategian muutostarve huomioida, koska Laukaan kunnan eri palvelualueiden tuottamat kuntalaispalvelut muuttuvat ja toimitilojen sekä tukipalveluiden tulee muuntautua tarvetta vastaaviksi. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tilatarve tulisi voida täyttää muilla ratkaisuilla, kuin pysyvillä uudisrakennuksilla. Hankesuunnitteluvaiheessa tilaratkaisuvaihtoehdot arvioidaan kulloisenkin tarpeen ja palvelutuotannon kehittymisarvion perusteella.

Tilapalvelussa lähivuosien keskeinen tavoite on luopua kunnan toimintaan soveltumattomista kiinteistöistä. Huoneistojen, rakennusten ja kiinteistöjen myynnin aktiivisuutta säätelee markkinatilanteen lisäksi kiinteistöistä luopumisstrategian noudattaminen. Tähän vaikuttaa suuresti maankäytön tai elinkeinopolitiikan kehityssuunnitelmat, joiden yhdistäminen kiinteistöstrategiaan on tulevien vuosien korkean prioriteetin tehtävä. Kiinteistöstrategia tulee päivittää. Vuonna 2024 loppupuolella toteutettiin joidenkin rakennusten myynti huutokaupalla. Kiinteiden ylläpitokulujen karsimiseksi tätä menetelyä on syytä harkita myös jatkossa.

Uudistuva rakennuskanta on lisännyt investointien poistokustannuksia ja oletettavasti myös muita toimintakuluja. Kiinteistöomaisuuden uudistuessa kiinteistönpidolta tullaan vaatimaan uudenlaista osaamista.

Myös lainsäädännössä tapahtuvat muutokset muuttavat toimintatapoja. Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025 ja se vaikuttaa monella tavoin

kunnallisen rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviin. Uuden lainsäädännön linjaukset otetaan huomioon mm. uuden rakennusjärjestyksen valmistelussa.

Uusi rakentamislaki tuo ilmastonmuutoksen torjunnan kattavaksi osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Ilmastoasiat saavat tulevaisuudessa entistä suuremman painoarvon kunnan ja teknisen toimialan toiminnassa, kun kunnan ilmasto-ohjelma saadaan laadittua. Ohjelmassa kunnan ilmastotyölle laaditaan selkeät tavoitteet ja toimenpiteet. Esimerkiksi hankintatoimessa nousevat keskiöön kestävätkä julkiset hankinnat ja kestävyyskriteerien käyttö tarjouspyynnöissä.

Sähköisten palveluiden entistä laajempi käyttöönotto etenee. Yleisten alueiden lupien sähköinen lupapalvelu on helpottanut ja nopeuttanut hakemusten käsittelyä ja esimerkiksi yksityistieavustukset haetaan nykyisin kokonaan sähköisesti. Koronan aikana kuntalaiset ovat oppineet käyttämään sähköisiä palveluita ja tähän kehitykseen kannattaa jatkosakin panostaa muun muassa sähköisiä lomakkeita ja ohjeistuksia kehittämällä. Eri järjestelmien yhteensopimattomuus aiheuttaa edelleen ylimääräistä työtä ja eri ohjelmien integrointi on entistä tärkeämpää, kun siirrytään kohti sähköistä arkistointia.

Ammattitaitoisen työvoiman rekrytointi on tulevaisuudessa haasteellista. Tällä hetkellä esimerkiksi ruokapalvelussa on vaikeuksia saada ammattitaitoista työvoimaa varsinkin sijaisuuksiin. Vaikeudet työvoiman saatavuudessa näkyvät myös muualla teknisellä toimialalla. Osaajia eläköityy enemmän kuin koulutusjärjestelmä tuottaa uusia. Myös työympäristöt muuttuvat entistä vaativammaksi uusien oppimis- ja työskentelytilojen sekä toimitilojen kasvavan laiteautomaation myötä. Ammattitaidon ylläpitoon tulee kiinnittää jatkossakin huomiota mm. koulutuksen avulla.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kunnan kiinteistökonta on tällä hetkellä melko uutta, kun uudisrakennushankkeita on toteutettu mittavissa määrin. Sitä kautta myös kiinteistöjen korjausvelka on vähäinen. Viimeisimpänä vuosina 2022 valmistuivat Kirkonkylän ja 2023 Vihtavuoren kouluhankkeet, jotka nostivat Laukaan kunnan kiinteistöjen kuntoluokan noin 90 prosenttiin. Kunnan omistuksessa on kuitenkin vielä vanhempia palvelutuotantoon kelpaamattomia rakennuksia. Näihin sisältyy taloudellista riskiä ja kiinteistöriskiä. Vuonna 2023 ja 2024 tehostettiin kiinteistöistä luopumista myymällä tarpeettomia kiinteistöjä.

Talonrakennusinvestointien hankesuunnitteluvaiheessa arvioidaan rakennushankkeen taloudelliset, henkilöturvallisuutta vaarantavat, ympäristöön vaikuttavat ja muut sellaiset riskit, joihin tulee erityisellä huolellisuudella varautua. Toteutussuunnitteluvaiheessa näiden riskien poistamiseksi laaditaan suunnitelmat ja seurantajärjestelmät. Hankesuunnittelu- ja urakkavaiheessa on luottamushenkilöedustus. Hankkeeseen osallistuvia hallintokuntia sekä tarvittaessa muita päätöksentekoaikavaiheita tiedotetaan määräajoin hankkeen etenemisestä. Talonrakennusinvestoinneista laaditaan loppuraportit, joissa todetaan hankkeelle asetettujen tavoitteiden toteutuminen. Talonrakennusinvestointien juoksu on yleisesti hyväksytyt julkisen rakentamisen mallin mukainen.

Rakennetun kiinteistöomaisuuden ja niiden alueiden rakenteellisia riskejä arvioidaan kuntokartoitus toiminnan avulla, mikä muodostaa lähtötiedon kiinteistöjen korjaus- ja kunnossapito-ohjelmia varten. Vuosittain tehtävillä kiinteistökierröksillä kartoitetaan yhdessä käyttäjien kanssa kunnossa-pitotarpeet ja toiveet, jotka siirretään työohjelmaan. Työohjelma ja sen taloudellinen sisältö käsitellään talousarvion yhteydessä. Kunnan talouden tasapainottamisohjelma asettaa kunnossapidolle paineita taloudellisten resurssien suhteen. Riskienhallinnan kannalta olisi kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että kiinteistöjen kunnosta ja arvon säilymisestä kyettäisiin huolehtimaan riittävässä määrin.

Talonrakennuksen rakennushankkeiden työmaakouksissa on kaksi edustajaa teknisestä lautakunnasta.

Laissa (620/2010) ja asetuksessa (659/2010) tulvariskien hallinnasta on säädetty tulvariskien hallinnan suunnittelusta merkittävillä tulvariski alueilla. Kunnan vastuulla on hulevesitulvariskien hallinta suunnittelualueellaan. Kunta on tehnyt arvioinnin hulevesitulvasta aiheutuvista tulvariskeistä. Hulevesitulvariskien arviointi suoritetaan kuuden vuoden välein. Hulevesitulvariskien arviointi päivitettiin ja käsiteltiin kunnan päätöksentekoaikavaiheissa loppuvuodesta 2024.

Suunnitelmassa esitetyn arviointimenetelmän ja käytössä olleiden tietojen perusteella kunnan alueella ei tunnistettu olevan alueita, joissa tulevaisuudessa mahdollisesti esiintyvä hulevesitulva voisi aiheuttaa yleiseltä kannalta merkittäviä vahingollisia seuraamuksia. Kuitenkin ilmastonmuutoksesta mahdollisesti lisääntyvä kosteus- ja vesi-rasitus infran rakenteille on otettava huomioon.

Hulevesien päätyminen viemäriverkostoon sen sijaan on riski jätevesiverkostolle ja sen toiminnalle kunnan alueella. Hulevedet aiheuttavat myös lisääntyvää virtaamaa JS-Puhdistamolla. Näin ollen hulevedet muodostavat taloudellisen riskin lisääntyvinä jätevesikustannuksina. Viemäriverkoston hulevesisaneerauksiin on panostettu menneinä vuosina ja tulokset näkyvät vesimäärien vähenemisenä. Hulevesien verkostoon pääsyn estämiseksi on tulevaisuudessa jatkettava verkosto-saneerauksia ja sadevesiviemärintiä, jotta varsinkin sekaviemäroinneistä päästäisiin eroon.

Kunnan vesihuollon järjestämiseen liittyy toiminnallisia riskejä. Vesihuollon palveluvelvoitteen täyttämistä huolehtii kunnan 100 prosenttisesti omistama vesihuolto-yhtiö Laukaan Vesihuolto Oy. Riskeihin varaudutaan suunnittelulla, joka tähtää käyttökelpoisen raakaveden riittävyyden varmistamiseen, sekä valmiussuunnittelulla, jolla varaudutaan vesihuollon järjestämiseen häiriötilanteissa tai pitempiaikaisissa poikkeusoloissa. Water safety plan

(wsp) on tehty. Vedenottamokapasiteettia on lisätty. Toramäkeen on valmistunut uusi vedenkäsittelylaitos, jonne vesi johdetaan uudesta vedenotto-kaivosta Valkolan Riikolanniemestä, Sulkusillasta ja Toramäen kaivosta. Lisäksi muutkin vedenottamot on saneerattu, viimeisimpänä vuonna 2024 Ahola.

Jyväskylän seudulla on laadittu vesihuollon yleissuunnitelmat seutukuntakohtaisesti ja kuntakohtaisesti. Kunnanvaltuustossa on hyväksytty vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys Laukaan alueelle. Vesihuoltoyhtiössä on laadittu vesihuollon valmiussuunnitelma, jota päivitetään säännöllisesti. Suunnitelma perustuu kattavaan riskien arviointiin ja sisältää yksityiskohtaisia toimintaohjeita mahdollisesti toteutuvien riskien varalta. Valmiussuunnitelma sisältää myös kriisiviestintä suunnitelman. Suunnitelmaa päivitetään jatkuvasti.

Edellä mainitut suunnitelmat soveltuvat noudatettavaksi myös normaaliolojen häiriötilanteissa. Viime aikoina on sovittu lisättävän yhteistoimintaa seudun kuntien kesken häiriötilanteissa. Vesi- ja viemärlaitoksen häiriötilanteiden varalta työhön osallistuvaa henkilökuntaa, mukaan lukien aliurakoitsijat, ohjeistetaan kirjallisilla työtapaohjeilla. Vuonna 2021 toteutettiin myös normaaliolojen häiriötilaneparharjoitus yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa.

Vesihuoltoverkostojen ja katuverkoston ylläpidon ja uusimisen rahoitus tulee riittävällä tavalla huomioida pitkävaikutteisesti. Ellei näin tapahdu, aiheutuu tästä toiminnallinen ja taloudellinen riski, kun korjausvelka kasvaa. Vesihuoltoverkostojen saneerausinvestoinneilla ja katujen korjausinvestoinneilla korjausvelkaa on saatu vähennettyä. Katujen kunto-luokka on Laukaassa hiukan keskiarvon yläpuolella.

Sähkökatkosten varalle on vesihuoltolaitokselle hankittu neljä siirrettävää varavoimakonetta. Kriittisimpiin kohteisiin, niin vesihuollon kuin kiinteistöjenkin puolella, on varauduttu kiinteällä varavoi-malla. Varavoima on pyritty mitoittamaan siten, että oleelliset toiminnot voidaan pitää käynnissä ilman valtakunnanverkon sähköä. Varavoimakoneet ovat säännöllisten määräaikaishuoltojen ja –tarkastusten piirissä.

Keski-Suomen pelastuslaitos on omassa riskikartoituksessaan arvioinut onnettomuus- ja muita riskejä

kunnan alueella. Henkilöstöä koulutetaan säännöllisesti varautumisen suunnitteluun. Vuonna 2024 osallistuttiin varautumissuunnittelukoulutukseen pelastusopistolla.

Laukaaseen on laadittu kunnan liikenneturvallisuus-suunnitelma. Liikenteen turvallisuusriskiä vähennetään suunnitelmassa esitetyillä tavoilla rakentamalla mm. hidastetöyssyjä, kevyen liikenteen väyliä ja jättölenkkejä. Laukaa on ollut mukana Keski-Suomen kuntien yhteisessä liikenneturvallisuushankkeessa. Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontuu säännöllisesti pohtimaan liikenneturvallisuuden kannalta olennaisia parantamiskohteita. Lisäksi Laukaa on laatinut kävelyn ja pyöräilyn edistämissuunnitelman, jossa tarkastellaan myös osaltaan liikenneturvallisuusasioita.

Palvelualueella laaditaan säännöllisesti raportit tulosyksiköiden käyttötalouden tuloista ja menoista. Raportit käsitellään kuukausittain pidettävissä yhdyskuntateknisten palvelujen ja kiinteistöpalvelujen työmaakokouksissa. Vähintään neljännesvuosittain raportit käsitellään teknisessä lautakunnassa. Investointimenoista tehdään omat raportit, jotka myös esitellään kuten edellä.

Yhdyskuntatekniikan investoinneista tehdään kohdekohtaista jälkilaskentaa, jotka käsitellään työmaakokouksissa ja laskelmat saatetaan tekniselle lautakunnalle tiedoksi.

Riskeistä, niiden toteutumisesta ja toimenpiteistä riskien realisoitumisen vähentämiseksi laaditaan riskienhallintataulukko tilinpäätöksen yhteydessä

Erityisiä ympäristöriskejä ei ole tiedossa. Jätehuolto on annettu kuntien yhteisen jäteviranomaisen ja Mustankorkea Oy:n hoidettavaksi, joka puolestaan toimii yhteistyössä valtakunnallisten toimijoiden kanssa esimerkiksi ongelmajätealalla. Ympäristöterveydenhuollolla on oma laatujärjestelmä, joka kattaa koko toiminnan riskienhallinnan.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan konserniohjeen. Laukaan Vesihuolto Oy ja Laukaan Vuokarakodit Oy toteuttaa toimintaansa konserniohjeen mukaisesti.

Viime aikoina on tapahtunut ja lähivuosina tulee tapahtumaan henkilökunnan siirtymisiä eläkkeelle.

Riittävän ammattitaitoisen ja myös määrältään riittävän henkilöstön rekrytoinnista tulee huolehtia ajoissa, jottei tästä aiheudu toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Teknisen palvelualueen, kuten myös Laukaan kunnan, on huolehdittava riittävästä houkuttelevuudesta työnantajana, jotta asiansa osavien työntekijöiden rekrytointi onnistuisi.

Graafit 1 – 9

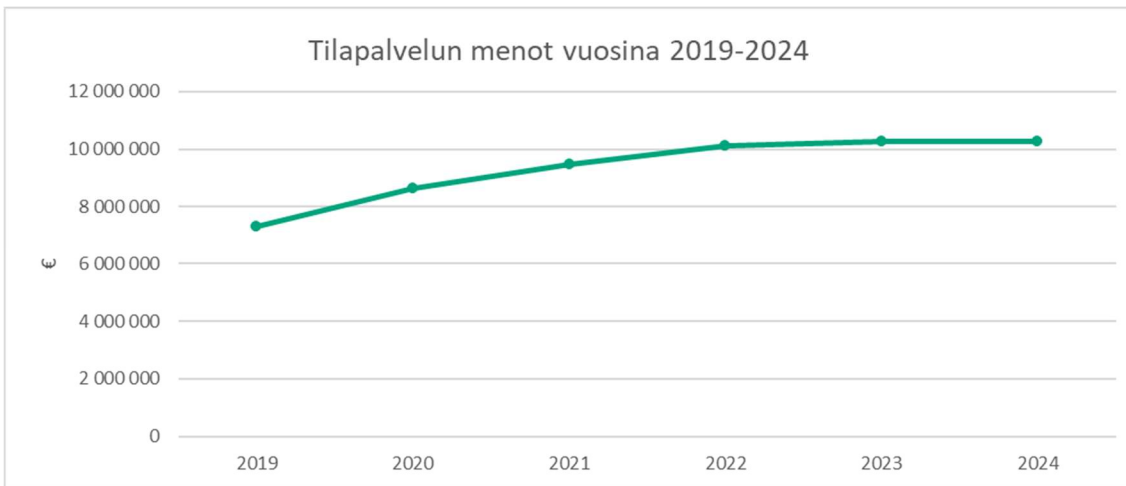
Graafi 1. Tilapalvelun tunnusluvut vuonna 2024

TILAPALVELUN TUNNUSLUVUT	TA 2024 +M	TP 2024
TALOUS		
Tilapalvelun tulot €	19 338 040	19 735 940
Tilapalvelun menot €	9 691 990	10 261 680
Käyttökate €	9 646 050	9 474 260
Poistojen kattaminen %	226	220
Tilapalvelun menot yhteensä e/kem ² /kk	8,49	8,20
- hallinto €/kem ² /kk	Ei eritelty	1,86
- kiinteistöhoito €/kem ² /kk	Ei eritelty	0,73
- ulkoalueet €/kem ² /kk	Ei eritelty	0,21
- energiat €/kem ² /kk	2,66	2,21
- kunnossapito €/kem ² /kk	0,87	0,80
TILAMÄÄRÄT		
Sisäisesti vuokratut kem ²	61 870	61 870
HVA vuokratut kem ²	14 137	14 137
Ulos vuokratut kem ²	3 113	3 113
Tyhjät tilat kem ²	15 406	15 406
Vuokrausaste %	84	84

TILOJEN KÄYTÖN TEHOIKKUUS		
Vuokrattu kem ² /asukas	4,19	4,19
INVESTOINNIT		
Talonrakennusinvestoinnit €	645 000	458 860
Talonrakennusinvestoinnit €/asukas	57	51

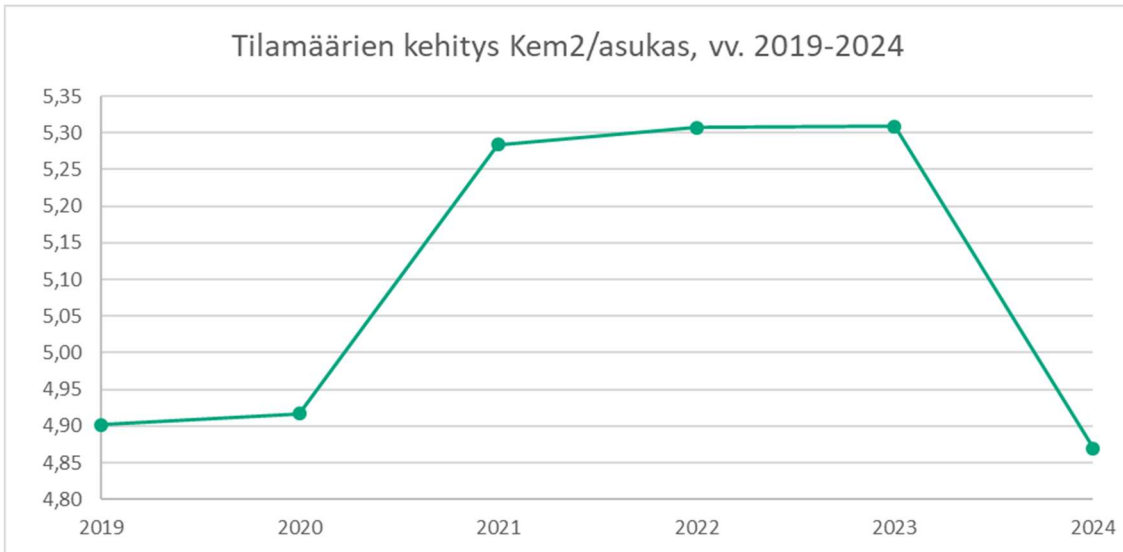
Graafi 2. Tilapalvelun menot vuosina 2019-2024

Graafi 3. Tilapalvelun sisäiset vuokrat vuonna 2024

Graafi 4. Tilapalvelun tilamäärien kehitys vuosina 2019-2024

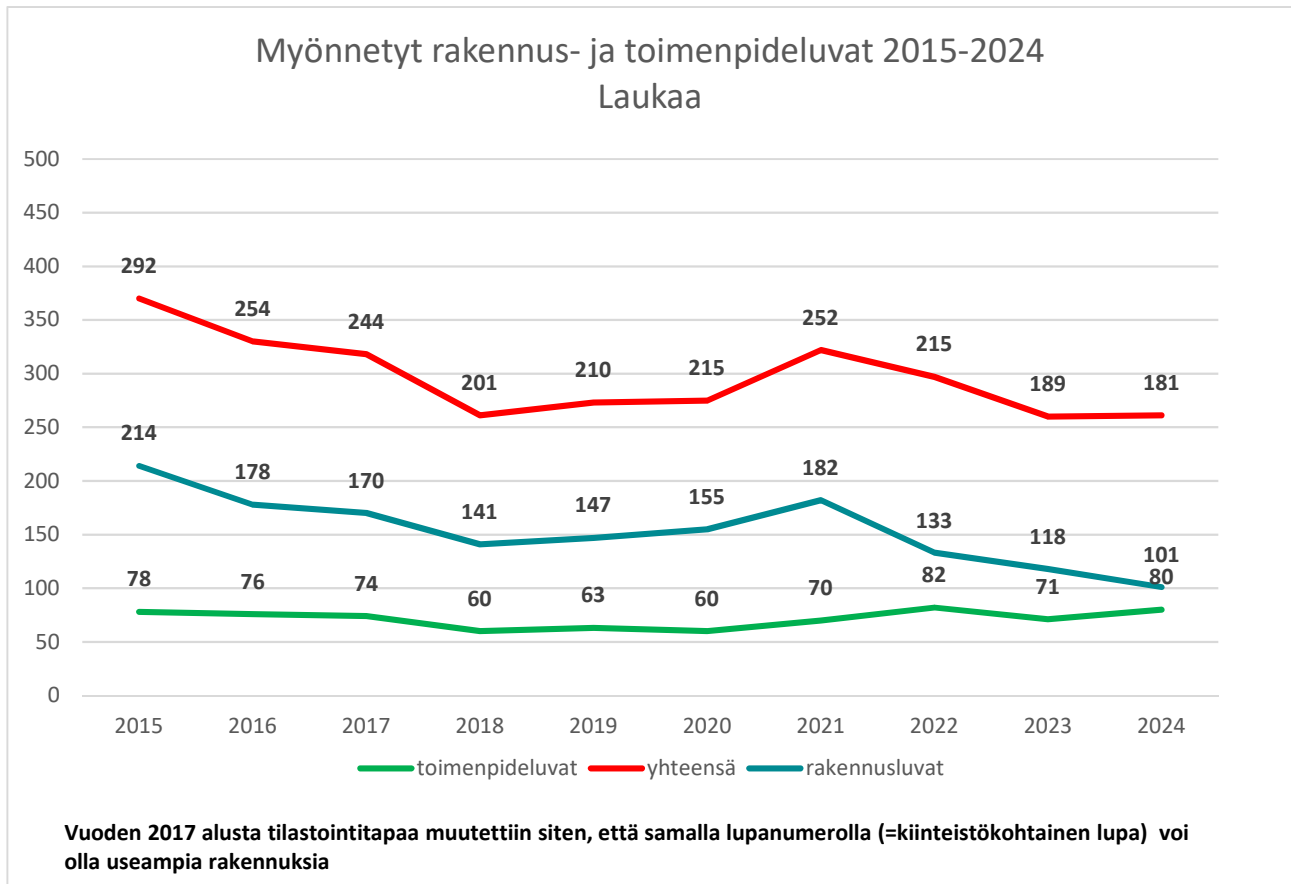

Graafi 5. Ympäristönsuojelun tunnusluvut vuonna 2024

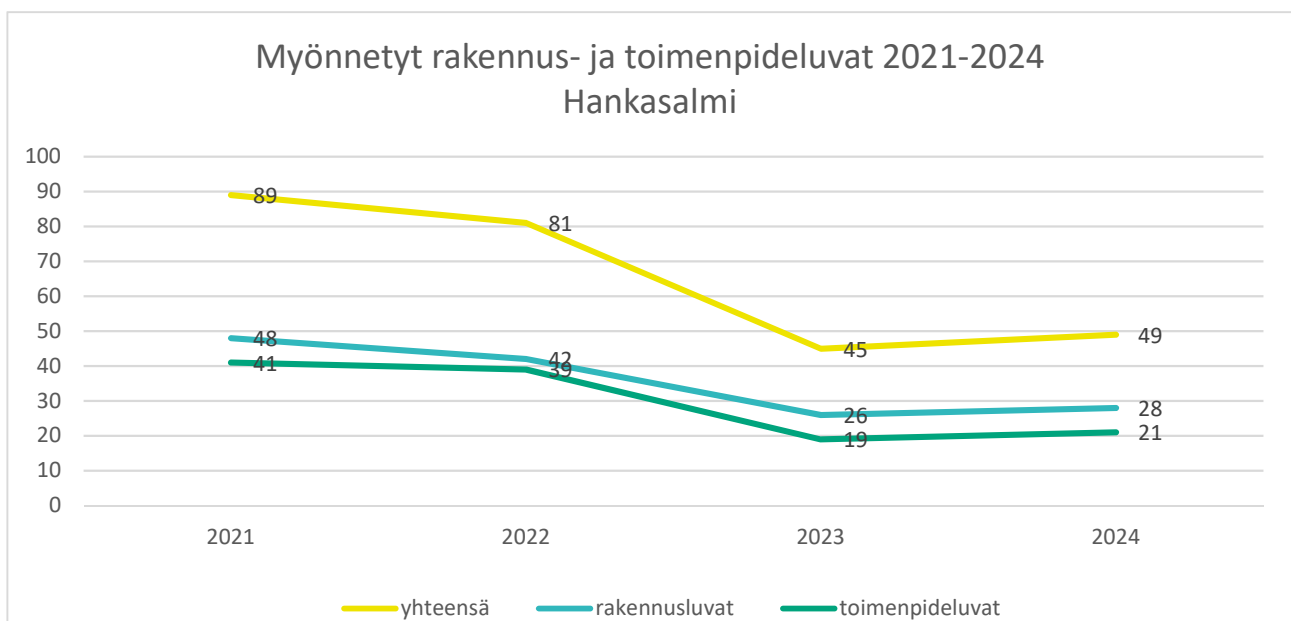
Suoritteet Laukaa	TP 2023	TP 2024
Ympäristölupapäätöksiä (myös yhteisluvut)	4	4
Maa-aineslupapäätöksiä	2	4
JL 100 §:n mukaisia rekisteröintejä	3	0
YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	1	0
YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	1	1
YSL 118 §:n mukaisia ilmoituksia	11	9
Pakkotoimipäätöksiä	5	8
Vesihuoltolain 11§:n mukaisia päätöksiä liittymisvelvollisuudesta	7	5
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamispäätöksiä	11	7
YSL 156 d §:n mukaisia poikkeamispäätöksiä talousjätevesikäsittelyn vaatimuksista	2	1
Maastoliikennelain 30 §:n mukaisia päätöksiä	0	0
Valvottavia ympäristölupia	51	51
Valvottavia YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	2	2
Valvottavia YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	14	15
YSL 168 §:n mukaisia valvontakäyntejä	23	6
Valvottavia maa-aineslupia	54	49

Maa-aineslupien tarkastus- ja valvontakäyntejä	53	54
Kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lausuntoja	18	14
Ilmoituksia lannan aumaamisesta	13	10
Suoritteet Hankasalmi	TP 2023	TP 2024
Ympäristölupapäätöksiä (myös yhteisluvut)	3	2
Maa-aineslupapäätöksiä	0	0
JL 100 §:n mukaisia rekisteröintejä	2	1
YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	1	0
YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	0	1
YSL 118 §:n mukaisia ilmoituksia	4	2
Pakkotoimipäätöksiä	0	4
Vesihuoltolain 11§:n mukaisia päätöksiä liittymisvelvollisuudesta	2	2
Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamispäätöksiä	1	1
YSL 156 d §:n mukaisia poikkeamispäätöksiä talousjätevesikäsitte- lyn vaatimuksista	0	0
Maastoliikennelain 30 §:n mukaisia päätöksiä	0	0
Valvottavia ympäristölupia	21	21
Valvottavia YSL 115a §:n mukaisia ilmoituspäätöksiä	5	5
Valvottavia YSL 116 §:n mukaisia rekisteröintejä	5	6
YSL 168 §:n mukaisia valvontakäyntejä	14	1
Valvottavia maa-aineslupia	14	11
Maa-aineslupien tarkastus- ja valvontakäynnit	22	17
Kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lausuntoja	6	4
Ilmoitukset lannan aumaamisesta	7	5

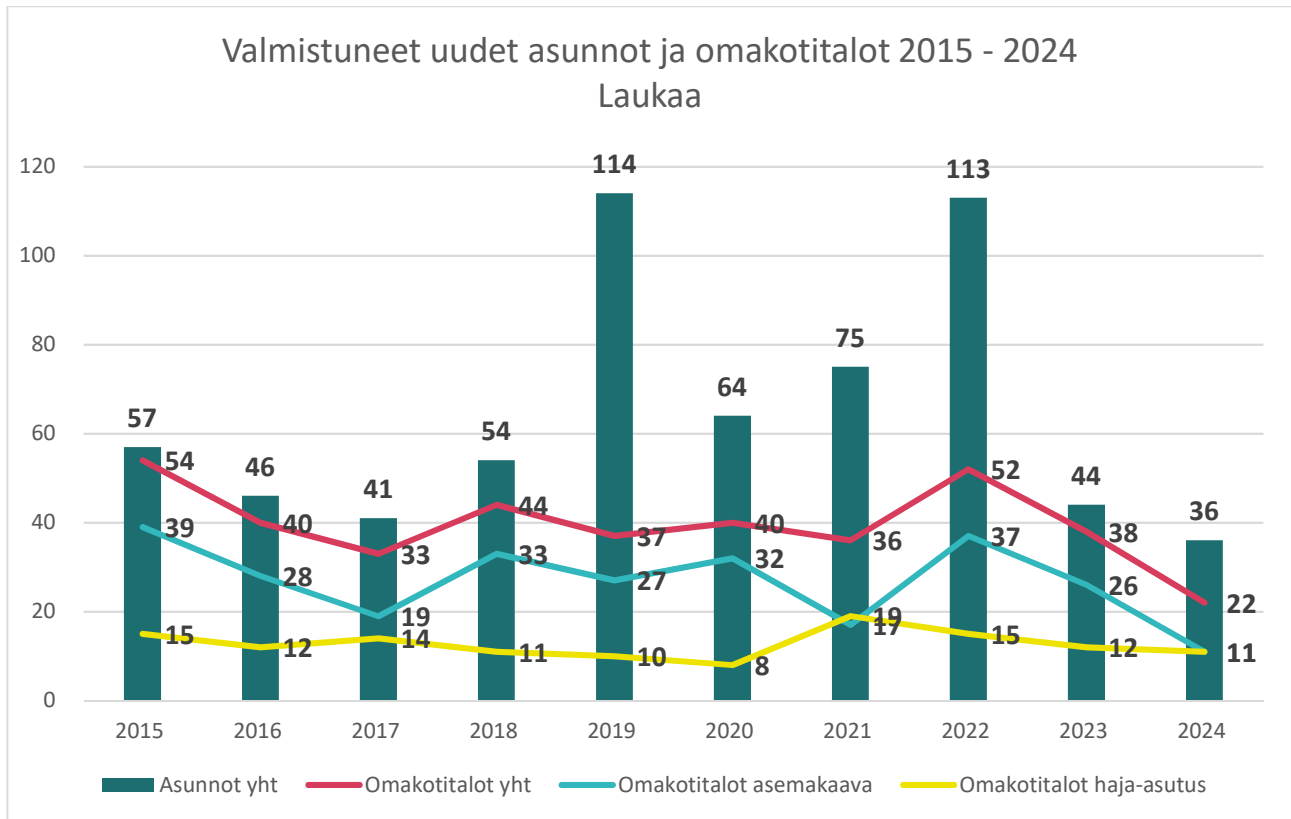
Graafi 6. Rakennusvalvonta, Myönnettyt rakennus- ja toimenpideluvat 2015-2024, Laukaa

Graafi 7. Rakennusvalvonta, Myönnettyt rakennus- ja toimenpideluvat 2021-2024, Hankasalmi

Graafi 8. Rakennusvalvonta, Valmistuneet uudet asunnot ja omakotitalot 2015-2024, Laukaa

Graafi 9. Rakennusvalvonnan tunnusluvut 2024

Suoritteet Laukaa	TP 2023	TP 2024
Rakennuslupapäätökset	118	101
Toimenpidelupapäätökset	71	80
Muut luvat (purkaminen, maisema, määräaikainen)	17	26
Toimenpideilmoituspäätökset	63	51
Rakennuslupakatselmukset	414	401
Jatkoaikapäätökset ja rak.aikaiset muutospäätökset	13	23

Suoritteet Hankasalmi	TP 2023	TP 2024
Rakennuslupapäätökset	26	28
Toimenpidelupapäätökset	19	21
Muut luvat (purkaminen, maisema, määräaikainen)	3	4
Toimenpideilmoituspäätökset	13	14

Rakennuslupakatselmukset	114	90
Jatkoaikapäätökset ja rak.aikaiset muutospäätökset	6	3
Valmistuneet uudet omakotitalot	3	6

Investoinnit

Teknisellä palvelualueella oli alkuperäisessä talousarviossa investointimenoihin varattu 3.071.000 euroa. Vuoden 2024 aikana investointeihin ei tehty talousarviomuutoksia. Investointiohjelma saatiin hyvin toteutettua talousarvion puitteissa. Investointiosan toteutuminen esitetään koko kunnan tasolla tilinpäätösdokumentin kappaleessa 4.

Tilapalvelu

Talonrakennusinvestoinnit toteutuivat määräraha-vaarusten puitteissa. Tilapalvelun talousarviossa oli varattu 645.000 euroa investointiohjelmaan, josta toteutettiin vuoden aikana noin 460.000 euroa. Käytetty määräraha jakautui yhteensä 13 investointikohteelle.

Kuntalan uudisrakennus

Kuntalan uudisrakennuksen hankesuunnittelu lopetettiin ja varatusta 15.000 euron määrärahasta käytettiin 2.025 euroa.

Koulujen piha-alueiden kunnostus

Koulujen piha-alueiden kunnostamiseen ja vuosittain varattu 30.000 euron investointimääräraha, joka ylittyi 3.500 eurolla.

Energiainvestoinnit

Vuosittaisesta 50.000 euron energiainvestointirahasta käytettiin yhteensä 49.500 euroa Sararannan lämmönvaihtimen uusimiseen sekä Leppäveden päiväkodin jäädytykseen.

Pienet investoinnit

Kunnan omistama rakennuskanta on korkean kuntuoluokan omaisuuserä. Korjausvelkaa on suhteellisen vähän. Jotta omaisuuden arvo säilyy, edellyttää se sekä käyttövaroin, että investointivarausten tahtuvaa ennakoivaa kunnossapitoa ja toisaalta resursseja vikakorjausten hoitamiseen. Kunta varasi tilapalvelun investointiohjelmaan 550.000 euron määrärahan ennalta kohdentamattomiin investointiluonteisiin tehtäviin. Määräraha jaetaan toimintavuoden aikana perustettaville investoinneille. Vuoden 2024 aikana määrärahaa käytettiin 374.000 euroa.

Yhdyskuntatekniset palvelut

Vuoden 2024 talousarvioon oli varattu yhdyskuntatekniikan investointeihin 2.175.000 euroa.

Tuosta 2.175.000 eurosta liikennealueiden investointeihin oli varattu 1.73 miljoonaa euroa, josta käytettiin 1.52 miljoonaa euroa.

Puistojen ja muiden yleisten alueiden hankkeille oli varattu investointiohjelmaan noin 370.000 euroa, joista toteutui noin 290.500 euroa.

Muille investoinneille oli varattu 75.000 euroa, josta käytettiin 19.900 euroa. Muita investointeja oli mm. Cultur In Nature-hanke ja Lievestuoreen Osbuhanke.